Plymouth, Pa., 11 Rugsėjo.

Jau iki „Susiv.“ seimui liko tik pora nedėlių, todėl visos draugystės bei kůpos [kurių yra jau 46] turi apsvarstyti, ką su „Susiv.“ reikia ant seimo padaryti, kad jis taptų tvirczіausiu musų tautos stiebu [stulpu], įkastu giliai į lietuviszką dirvą, ir taip kietai ir stipriai apkaiszytu lietuviszkais akmeniais, kad nieks negalėtų jo iszversti. Reikia szįmet ant seimo butinai padėti „Susiv.“ akmeninį ant molio padėtą pamatą bei padaryti isz jo organizaciją, paveizdžią kitų tautų organizacijoms, kurios jau nů daug metų gyvůja ir į milžiniszką galybę iszaugo. Tadgi draugystės ir kůpos netik turi iszrinkti delegatus, jiems pasakyti kokius tautiečzius privalo rinkti ant „Susiv.“ virszinįkų, bet ir padůti jiems ant popieros pagal savo nůmonę įneszimus, kurie ant seimo butų apsvarstomi. Kiekviena draugystė bei kůpa gali mažiausiai po vieną įneszimą padůti. Jů daugiau įneszimų bus, jů daugiau galės seimas pasinaudoti dėl „Susiv.“ labo. Taipgi ir tos draugystės, kurios dar nepriklauso „Susiv.“, yra maloniai meldžiamos, kad ant seimo parodytų prieżastis, dėl kurių nenori prigulėti ir iszlygas, po kuriomis jos mielai prie jo prisiraszytų. Mislijame, kad kiekvienas iszmintingas żmogus ir geras lietuvis pripažįsta, kad, nors vienos Amerikos lietuviai tvirtai susirisztų į vieną mazgą, labai didelė nauda butų netik dėl jų paczių, bet ir dėl visos Lietuvos; nauda netik dvasiszka, bet pagaliaus medegiszka bei pinįgiszka. Vienybė mums yra butinai reikalinga; be jos mes negalime ir nepasikelsime augsztyn. Ją galime įkunyti, jeigu tik visi pradėtume rupintisi ir darbůtis apie ją. Ypacz nů jusų darbinįkai ji priguli ir jus ją galite padaryti, nės matote, kad Amerikos inteligentų spėkos dar permažos, idant jus visus sutraukti į kruvą, o Europos lietuviai inteligentai maž ką apie mųs susivienyjimą rupinasi. Randasi ir czia tarp apszviestų lietuvių, kaip svietiszkų, taip ir dvasiszkų, kurie nenori, ir isz patylų periszkadas daro, kad darbinįkai lietuviai nesusilietų į vieną plėninį stulpą, nės tai kenktų jųjų asabiszkiems įteresams. Juk visi taip daro, kurie darbinįkus laiko už savo biteles. Nės, mat, kaip bitelės, kada sugula į kruvą ant vargingai suneszto medaus, veltėdžiui bitnįkui yra negalima be dulio medaus iszimti, o dulio į erzintos bitės nesykį bimtelej į kaktą ir plėszikui — bitnįkui. Jeigu jus broliai darbinįkai įstengėte sutverti Amerikoje kelis szimtus įvairių draugysczių, nės pripažinote jųjų reikalingumą, tai dėlko gi negalėtų tos paczios draugystės susiriszti tarp savęs į vieną kruvą, prisiraszydamos prie „Susivienyjimo“. Užtai gi rupinkitės broliai szįmet ant seimo, kas nereikalinga isz „Susiv.“ konstitucijos iszmesti, o kas reikalinga, įdėti į ją, idant tokiu budu jis taptų visų lietuvių „Susivienyjimu“, ir, kad arsziausi prieszai lietuvystės neturėtų ant jo nieko pasakyti, apart melagystės.

Isz Lietuvos.

— *Suvulkų rėdyba.* Reikia prisipažįti, kad teisybė gudiszkų laikraszczių, tvirtinanczių, jog Suvalkų rėdyboje nėra jokių dirbtuvių (fabrikų), nors ten darbinįkai pamestinai pigus (vasarą darbymetės laike 30 kap. ant dienos ant darbdavėjo valgio, o žiemą 15–20 kap. arba visai darbinįkas nereikalingas), nors kuras (malkos) daug pigiaus, kaip nevienoje vietoje ir vandenių niekas negali sakyti, kad czionais butų stoka. Vienu żodžiu, gamta suteikė sziai szaliai viską, ko reikia dėl užvedimo visokių dirbtuvių, tik viską trukdo stoka geležinkelių ir apsůkrumo pas vietinius gyventojus. Tai-gi valdžia pasiryžo pridirbti ir pas mus (Suvalkų rėdyboje) geležinkelių. Inżinieriai jau ir kelią iszrėžė geležinkeliui nů Kalvarijos pro Senapilę, jei neklystu, ant Mauruczių.

Ką apie apsukrumą „vietinių gyventojų“, t. y. lietuvių, negaliu pilnai sutikti su svetimtauczių laikraszcziais, kad lietuviai jau butų toki gremėzdai. Jei lietuviai nesuėmė į savo rankas prekystės ir pramonystės, tai man rodos ne neparangumas lietuvių už tai kaltas, tik kitos, paszalinės, prieżastys. Tik atsimįkim, ar seniai lietuviai nusipurtė nů sprando baudžiavą, o laikůse baudžiavos ir tikras pagal kraują lietuvis–ponas vadinosi ir stipriai tikėjo, kad yra lenku ir nors toksai lietuvis–ponas įkurdavo kokią dirbtuvę, vis tai eidavo ant garbės lenkų vardo. Prekystę Lietuvos ponai laikė kaipo nużeminantį daigtą, įgavę nů lenkų tą paiką numanymą. Lietuvos-gi ukinįkai, kurie tik vieni vadinosi tikrais lietuvnįkais, neprileidžiami buvo nė prie mokslo, ne pinįgų negalėjo turėti, nės isz jų viską iszcziulpdavo besocziai ponai. O be pinįgų ir mokslo ar gali buti pramonystė? Tai gi ar galima suversti viską ant sprando neapsukrumui lietuvių, jei lietuviai nepastojo prekėjais ir pramoninįkais? Kad lietuviai nėra jau tokiais paskutiniais nevaliejais, kaip svetimtaucziai mano, darodo daugybė lietuvių, kurie sziądien griebiasi už prekystės. Sztai ir sziomis dienomis Senapilėje užėmė bekoryste p. M. Delinįkaitis, o jei jam tas nepasiseks, užves kokiam nedideliam miestelyje, kur da nėra lietuviszkos krautuvės, pirmą tokią krautuvę.

Na, vieną prieżastį, dėl kurios mųs kraszte neauga dirbtuvės, butent stoką geležinkelių maskoliai ketina padildyti, statydami geležinkelius. Kaip atsiras geležinkeliai, sakysit, atsiras ir dirbtuvės ir bus.... gerai? Nežinau! dirbtuvės gal ir atsiras, bet jų daugiaus, kaip man rodos, bus maskoliszkų, nė kaip lietuviszkų; darbinįkai lietuviai bus isz ten iszstumti ateivių maskolių... Et jau, pasakys į manę skaitytojas — koks jisai.... tikras gudofobas! Kur valdžia nori ką gero padaryti, tai jis ant blogo iszverczia. Sznekėkit, kaip jums patinka, o asz ant gudų visados sakau: timeo Danaos et dona terentes. Niekur gudas mums gero nevelija, ir jei ką daro neva-gero, tai visame turi savo paslėptus siekius. Gal jau nevienas girdėjot, kad caras buvo užsimanęs į mųs krasztą atsiųsti daugybes burliokų, o mųs żmonės butų turėję toliaus nů Prusų rubežiaus „postoronitsia“ (prasiszalyti). Gal butų tą užmanymą ir pradėję pildyti, kad butų nesurėkęs vienas gudiszkas laikrasztis, kursai darodė, kad butų „velikoje pereselenije narodov“ (didysis tautų persikėlimas). Paminėsit mano żodį, kad atsiradus mųs kraszte dirbtuvėms, maskoliai atsiųs pas mus burliokų, kaip velnių, kurie atėmę kąsnį důnos nů mųs darbinįkų, demoralizavos mųs geruș żmoneles ir bus daigynu pravoslavijos.... Tas tik tada taip neatsieitų, jei neužilgo butų kokios mums prielankios politiszkos permainos.

Vai tu żemė, żemelė, brangi Lietuva! ko tu neiszkenti, ir ko su tavim neiszdaro gudas? Kapoja tavę, mindo, niekina, maitina vienais kartumais, o

jei kada dûda saldumų, tai ir į tûs paczius priberia nûdų.... Ir kaip-gi tavęs, vargdienė, nemylėti, kokia szirdis gali tavęs iszsiżadėti! nėra tokių sunkumų ir tokių pavojų, nû kurių tavo tikri vaikai szalįtųsi, jei tavę reikia priremti....

Apsiszlûstę aszaras, żiurėkim. Żydai, Lietuvos sloga, kaip matyti 31 N. „Krajaus“, norėtų įsitaisyti Lietuvoje, ar ba, kaip „Krajus“ sako, sziaurinėje dalyje Lenkijos, savo „naujokynes“ żemdarbystės. Nors „Krajus“ abejoja, kad żydai galėtų kada griebtis už żemdarbystės, bet man rodosi, tas visai galima, ypacziai kaip dabar pradeda żydus gudai visaip persekioti. Jei tikėti paskalui, tai nû 1896 metų, kada valdżia paims į savo rankas pardavinėjimą gėrymų, żydams nevalia bus laikyti karcziamų, tik krikszczionims, taip gi tuli pasakoja, kad jie negalėsią nė krautuvių laikyti (kas abejotina), tai, żinoma, żydeliai griebtusi ir už żemdarbystės.

Tasai gi pats N „Kraj'aus“ pranesza, kad maskoliai jau nû 5 metų svarsto, ar negalima butų įvesti Rosijoje priverstiną lankymą pradinių mokslainių. Dabar ministerija apszvietimo pabandys užvesti tokį priverstiną mokslainių lankymą (nû 1895 moksl. meto)keturiose gub: Charkovo, Poltavos, Kursko ir Voronežo. Jei tenais gerai pasisektų, paskui visoje Rosijoje taip butų. Gudams tai butų dideliai naudinga, o mums, lietuviams, toksai maskoliszkas mokslas butų greicziaus blėdingas. Priežodis sako: „Nėra to blogo, kad neiszeitų ant gero“; kaip tik turime kokį susidurimą su maskolium, tai tûjaus tą priežodį atsieina versdyti: „Nėra to (maskoliszko) gero, kad neiszeitų ant blogo“...

Užbeigiu szį rasztelį keliomis smulkiomis żinutėmis. Į Senapilę atvarė ant metų iszтrėmimo Jurgį Bagdanavyczių, jauna, 19 metų vaikiną, nû Naumiesczio, už rubežių. Pernai jį suėmė su kontrabanda ant rubežiaus apie użgavėnes, pasodino į Kalvarijos kalėjimo, kur sėdėjo virszaus per 5 mėnesius, pakol nesudėjo už jį kaucijos. Tada jį paleido, ir buvo liûsas, pakol szįmet neparėjo nusprendimas isz Varszavos (administrativnym putiom), pagal kurį turėjo atsėdėti 3 mėnesius Kalvarijoje, o dabar atėjo į Senapilę ant 1 metų.

Toje paczioje Senapilėje jaunas żydynas papjovė kitą żydyną, susivarżę už mergą (żydelkiutę). Kad żydas żydui padarytų galą, labai reti atsitikimai. Visi Senapilės żydai per tą atsitikimą vaikszcziojo lyg nesavi.

Gaisriûse (Pilviszkių gm.) ukinįkas perszovė kaimyno piemenį, vagentį jo obûlius. Piemû buvo papratęs ano ukinįko obûlius skabinėti. Taip vieną apypietę pasistojęs ant tvoros skynė obûlius, valdinįkas sodo pamatęs atsineszė szautuvą ir pamieravęs į piemenį tvykstelėjo. Piemû nusivertė nû tvoros negyvas. Pasakoja, kad paskui lavoną piemenio atsineszęs į grinczią paguldė ant stalo ir jûkėsi (gal isz baimės, kad į smertį perszovė, subludo ant proto ir taip visai nevietoje linksminosi). Perszoviką suareszta-vojo.

J. Vėżys.

Pas kunigą Juzumavyczią *Varniûse*, Telszių pav., visos davatkos kavojo pinįgus, o buvo tų pinįgų daugiau, kaip du tukstancziu. Tie pinįgai buvo kavojami komodoje, bet su jais Gegužio mėnesyje szių metų nelaimė atsitiko. Kunįgas buvo bažnyczioje ant miszių, o gaspadinė darže, tûm tarpu koks ten Gimbuczius įlindo per langą, atlaužė komodos jutriną ir iszėmė tûs pinįgus. Pagal tyrinėjimą apie jo kaltybę dażinoję, suėmė jį, bet tas veikiai su pinįgais nû policijos iszsiliûsavo, kalbėdamas, kad ans todėl per darżo tvorą lipo, kad norėjo slaptu su gaspadine apsivesti, be kunįgo żinios. Bet paskiau gaspadinė per isztyrinėjimus nurodė, kad anoji jį nei matyte nematė. Paskui vienok G. valnas budamas pradėjo visokius daigtus labai pigiai pardavinėti. Tada visi suprato, kad ans rengiasi bėgti į Ameriką. Prie policijos pagelbos aną suėmė ir į Telszių kalinį nuvarė. Pinįgai vienok iki szioliai neatsirado, nors kunįgas dėl jų sujieszkojimo daugel laiko ir kaszto padėjo. Gaila musų rasztiniko, kad ant senatvės taip didelį klapatą gavo.

— *Tveriûse*, Telszių paviete yra medinė bažnyczia, pagarsėjusi stebuklingu abrozu Motinos Szvencziausios, kur per Parcinkulį 2—8 Liepos per czielą nedėlią yra dideli atlaidai. Tada 2 Liepos dienoje yra szventė toje parapijoje. Taigi szįmet kaip ir visados daugel svieto buvo susirinkusio. Titavėnûse, Resiainių pav., taipojau tame pat laike yra dideli atlaidai. Apart to stebuklingos vietos Żemaicziûse yra: Szilava ir Kalvarija.

Tverai yra nû Varnių per dvi myli, o nû Retavos per 10 viorstų, yra tai mażas miestelis. Isz viso yra ten tiktai trys żydiszki kromai — Kražiûse, Resiainių pav., lietuviai kromą uždėjo.

— *Minskas*. „Graždanin“ tvirtina, kad Lietuvoje ir Gudûse vis daugiau ir daugiau dvarų pareina į maskolių rankas. 1893 m. maskoliai *Minsko rėdyboje* nupirdo żemės 87,000 deszimtinių, isz kurių 63,000 deszim. pirko maskoliai bajorai ir urėdnįkai, o 24,000 desz. ukinįkai. Isz viso tûse krasztûse maskoliai nupirko 2,400,000 desz. żemės.

Kaunas. „Graždanin“ giriasi, kad Kauno rėdyboje, nors sunkiai, bet pravoslavija vis platinasi, o tai labjausiai per maiszytas su pravoslavnais moterystes. Pagal statystiką, toje rėdyboje 1882 mete buvo pravoslavnų 30,630, o 1893 mete 40,250. Statystika żino apie pravoslavnų priaugimą, żinoma, tiktai ant popieros, nes żinomas yra dalykas, kad daugel maskolių paslapta netiktai yra katalikais, bet ir liuteriais.

— *Joniszkyje*, Szaulių pav., yra baisi cholera. Iki szioliai mirė jau 18 katalikų, o jau żydų negali nieks surokûti, kiek jų į aną svietą iszsikraustė. Czia atsitiko paveizdas nurodantis, kad ir isz vienos baimės gali cholera susirgti. Czia choleros laike yra budas, kad nû choleros mirusį nabasznįką lydint, policiją varo pirm akyvus żmones, idant cholera neużsikrėstų. Taigi tokį pagrabą viena żydelka ant ulyczios pasergėjusi apalpo nû iszgąsczio ir tûjaus ant choleros susirgo. Visi sveiki ten vartoja prieszkolėriszkus vaistus, idant nû choleros pasisaugoti. Kunįgai, nû ligunių pagrįžę, masgoja savę vandeniu su karboliumi. Apie Joniszkį cholera ir po kaimus pasiplatimo. Parapijos admistratoriumi dabar yra kitas kunįgas Sziaucziunas. Kamendorius kun. Vitortas, rėgis bus perkeltas į Rastauskinę (Podbirż), Panevėżio paviete.

Kovine (Pobojsk) miestelis, Aukmergės paviete, pramintas nû to, kad czia lietuviai 1435 mete sumuszė kryżeivius kalavinįkus. Bažnyczia czia yra murinė, o pro klebonijos sodą bėga upelis Vintaras, kurį bajorai dėl didesnės pergalėjimo garbės isz lotiniszko Viktorija, (pergalė-

jimas) praminė. Toji vieta maskoliszkai ir lenkiszkai Pobojsk vadinasi.

— Nekurie Latvijos baronai užsimanė jaucziais arti, o isz tos priežasties, kad latviai jaucziais arti jau seniai pamirszo, pakvietė prie to darbo lietuvius isz Suvalkų rėdybos. Taigi pagal Ožputį (Hasenpot) į Każdangės ir Padarės (Podern) dvarus pirm kelių metų jau buvo czia kelios lietuviszkos szeimynos isz ano kraszto, bet dabar jų atsirado tiek, kad Vecpilės katalikų bažnyczioje kunigas Jurgaitis atrado už reikalingą sakyti lietuviszkus pamokslus, kurių czia lyg szioliai niekados nereikėjo. Buvo kalbamas tiktai latviszkai. Dėl darbinįkų algos yra czia dvigubai didesnės, negu Suvalkų rėdyboje. Czia bernas ant dvaro stalo ir savo drabužių gauna 100 rublių ant metų, bet procė yra daug sunkesnė. Ar prie arimo ar prie akėjimo yra vis dėl pakeitimo gyvůliai. Vieni arkliai ar jaucziai yra imami priesz pietus, o kiti po pietų, taip kad czia nėra nei jokio per pietus ganimo ir ant pilvo gulėjimo, kaip tai Lietuvoje atsitinka. Pavalgęs prietus vėl ark ir žiurėk, kad tiktai suspėtum paskui arklius eiti. Gerai bus tą dalyką žinoti tiems, kurie turi gerą sveikatą ir prie darbo norą.

Daugel vietų Ožpuczio paviete., Vecpilės parapijoje (Altenburg), Kuržemėje nurodo, kad czia kitą kart turėjo buti lietuviszkos kolionijos, o ir dabar to kraszto latviai maiszo į savo kalbą daugel žemaiczių žodžių, o tokios vietos kaip Leitis (žemaitis, lietuvis) nurodo, kad czia isztikro lietuviszkos kolionijos buvo. Yra czia vietos su grynai lietuviszkais vardais: Kunkuls, Pelkė, Girė, Kuins. Per tai gal ir katalikystė stipriau czia, negu kitůse Latvijos krasztůse užsilaikė.

Latviai liuteronai tame kraszte maiszo ir nevisados moka atskyrti katalikystę nů lietuvystės. Per tai, jeigu žemaicziai važiůdami į tą krasztą į Vecpilį, Leną ar Kuldįgą (Goldingen) klaustų latvių: *kur yr katolių bažnyczia?* tai nekožnas suprastų, bet kad klaus: *kur yr leiszių* (lietuvių) *bažnyczia?* tai jie tůjaus nurodo.

Mažne kožną dieną nors po truputį lietus lyja. Rugiai jau suvežti ir vasarojas nokti pradėjo. Bet Lietuvoje, kuri yra nů Latvijos į pietus ir viskas angszcziau nunoksta, pradėjo jau miežius pjauti. Viskas ant laukų gražiai iszveizia, taipojau atolai dikcziai isz lietaus priežasties pradėjo želti.

— *Vilniaus rėdyboje*, Lydos paviete, yra Radunio parapijoj, kuri turi 8,600 parapijonų katalikų, daugiausiai lietuviszkai kalbanczių ukinįkų ir „szlėktos“, kalbanczios lenkiszkai, kurie taipojau vadina savę „litvini“. Bajorai [szlėktos] gyvena po akalyczias [okolica] ir, nors lenkiszkai kalba, vadina savę lietuviais [litwini] ir pyksta už tai, jeigu anůs kas lenkais [polacy] pavadina. Yra pajautimas skirtumo nů lenkų, bet nėra lietuviszkos tautystės pajautimo arba jie tą lietuvystę suvisu kitaip kaip mes numano. Jie taip lyg yrai [yrliandiecziai] numano nů anglų skirtumą, bet ne yriszkai, o angliszkai kalba. Nekurie lietuviai czia yra iszgudėję ir tie kalba „po prostemu“, tai yra gudiszkai [baltrusiszkai]. Lietuviai savo kalbą tiktai namieje vartoja, už namų kalba jau arba lenkiszkai arba „po prostemu“. Jeigu ir kalba kada su kunįgu lietuviszkai, bet pradeda vis nů lenkiszko: „Niek bendzie pochwalony...“ Žmonės czia lietuviszkų knįgų nevartoja ir žinoti nežino, kad tai yra kokios lietuviszkos knįgos. Mažai czia yra mokanczių skaityti ir tie isz lenkiszkai Radunio bažnyczioje gieda, o kunįgas Staszis tikras lietuvis isz Zarasų pavieto, nů Panemunio paeinans, net nedrįsta czia lietuviszką kalbą į bažnyczią įvesti, „szlėktos“ ir kvailų žmonių bijodamas, kurie tůjaus vyskupui Audžioniui, Vilniuje, apsiskustų. Bažnyczios lietuvystė ant lietuviszkos evangelijos prasideda ir pasibaigia, o pamokslas jau yra lenkiszkas, taipojau visi kiti bažnyczios priedai. Žmonės savo kalboje nei dvasiszko, nei svietiszko apszvietimo neturėdami, yra baisiai tamsus. Ant maskolių pavidalo gyvena po didelius kaimus, nů 50—70 gyvenimų. Triobos jų yra prastos be kaminų, kuriosie drauge su gyvůliais gyvena. Retai kada yra padaryta siena, kuri atskiria žmonių gyvenimą nů gyvůlių. Avis ir kiaulės žiemos laike talpinasi pasůliůse ir paloviůse, o gaspadoriai po savo akių turi visus savo gyvůlius arklius ir galvijus. Yra tai senovės lietuviszkos triobos, kurios Prusų Lietuvoje ir Suvalkų rėdyboje suvisu isznyko per kulturos įtekmę, o Kauno rėdyboje retai kada atsiranda, nors dar pirm poros desėtkų metų buvo dar Žemaicziůse labai tankiai regiamos. Tokios triobos a. a. Simanas Daukantas savo „Bude“ apraszo. Szale taip senu budu užlaikymo dyvinas yra daigtas, kad parėdnių dalyke vyrai daugiau senobiszkumo užlaikė, negu moteriszkės. Sztai moteriszkės czia neszioja viską isz perkelio, labjausiai raudono lyg burliokės ar cigonės, o vyrai milo sermėgas ir naminius audimus. Juk nevienas gavo patėmyti, kad kitůse Lietuvos krasztůse ir Latvijoje suvisu prieszingai atsitinka. Yra tai etnografiszkas klausymas, vertas gilesnio isztyrimo!

Sztai yra czia vėl ir kiti suvisu kitoki budai. Sztai prie szieno eina tiktai vieni vyrai, kurie turi pievas nupjauti, sugrėbti, ir suvežti, o moterys prie to nesikisza. Vyrų darbas yra kulimas, kurie kulia tiktai ant to sykio ant důnos ir per tai tas darbas velkasi mažne sulyg szviežiai důnai.

Prie rugių pjovimo visai suvisu neeina, bet tai yra moterių darbas, kurios turi anůs su pjautuvais nupjauti.

Czia aria plugais, kurie verczia į vieną pusę. Ariavįs su pora jauczių ar arklių. Jeigu prie poros nepritinka, tai prie arklio szalies prikinko jautį. Arklį kėravoja su vadžiomis, o jautį szale turi vesti. Apart kitų javų sėja kůdaugiausiai grikius, dėl kurių niekados žemės netreszia ir tie geri užauga, nės czia ir žemė yra gera. Isz daržovęs kůlabjausiai sodina kopustus, o burokus tiktai dėl gyvůlių sėja isz gudiszko anůs „lambukais“ vadindami. Linus tiktai sėja dėl savęs. Jeigu koks gaspadorius pasėja du gorcziu, tai labai daug rokůjasi. Dėl prilyginimo žinome kad sėmenų sėja kaimų gaspadoriai Panevėžio paviete tankiai po kelis purus. Sodai pas jůs yra labai menki.

Jų gaspadorystė yra tům gera, kad mažne visus atliekamus javus ant gyvůlių apverczia. Už nupenėtus meitėlius gauna sulyg 70 rublių, o už jauczius sulyg 50 rublių. Kůtankiausiai nugabena anůs į Vilnių dėl pardavimo. Dabar javai yra pigus, o gyvůliai brangus, per tai apvertimas javų ant gyvůlių yra daug didesniu iszrokavimu, negu grynų javų pardavimas.

Žmonės senoviszku lietuviszku budu degina ir smilkina po triobas balanas, į kurių vietą mažne visoje Lietuvoje į madą gazas[nafta, kerasynas]

įėjo.

Isz priežasties stokos apszvietimo czia didelę įtekmę ant žmonių turi visokios raganos ir burtinįkai, o nekurie lietuviai prie pravoslavijos lenksta. Sztai vienas naujalenkis Cilin su savo visa szeimyna į pravoslavija perėjo. Isz maskolių pusės Radunio valscziaus rasztinįkas brolių tarpe vaidus dirbdamas, anûs mokindamas, idant dalintusi žeme ir provotusi, nû vienos ir kitos pusės piningus lupdamas, neretai ir po szimtą rublių. Žmonės nusimanė ir aną atstatė. Vietinis vėl mokintojas [uczitel] gûdžiasi, kad nelabai smarkiai maži vaikai prie maskoliszko skaitymo kabinasi.

Po to kraszto miszkus ir trakus nė tiktai lapės, bet ir vilkai atsiranda, kurie pjauna paukszczius ir arklius1).

Zabolocio artimoje parapijoje gyvena jau katalikai gudai, įpatingą savo kalbą turėdami.

Radunio bažnyczia stovi per du viorstus nû miestelio, o tas sziokiu budu atsitiko. Pirm szimto metų sudegė czia miestelyje bažnyczia, o kunigas klebonija per du viorstus nû anos bažnyczios turėjo, per tai bažnycziai sudegus, anas jau naują arcziau dėl savo vigados pastatė isz savo ranstų. Bet staiga statyta bažnyczia, vyskupui staiga dėl jos paszventimo atvažiûjant, ilgai laikytis negalėjo ir dabar pradėjo leistis. Aną dabar pradėjo taisyti apmuszant isz virszaus su lentoms, atnaujinant vargonus ir t. t.

Raduniecziai kalboje turi savo įpatybes: gužutį vadina — *busilu*, grabą - *galu* 2)., Visi mažne moka ar tai lenkiszkai ar „po prostemu“ [gudiszkai].

Per du viorstu nû Radunio yra piltas kalnas, lietuviszkai Pilekalniu vadinamas, o gudiszkai Horodiszczia. Anas užima su ravais, perkasais, valais, porą desentinų žemės, bet ant virszaus jau yra ariamas.

Žalty

1) Briedžiai dabar buvo atsiradę Zarasų ir Panevėžio paviete po pp. Karpio ir Tiszkaus miszkus, bet žmonės tûjaus ant jų medžioti pradėjo.

2) Žodį grabas mês nû slavėnų pasisavinome, o *galas* yra tai tikrai lietuviszkas žodis. Sulyg szioliai nieks negalėjo atsiekti, kodėl tai yra pas mumis vietos: Eiriogala, Betigala, Vendžiogala, Meiszogala, Gostogalis, o tai yra paženklinimas Eerio, Beto, Vendžio, Meiszo, Gosto galų arba kapų, kuriûs seniau lietuviai pylė.

Isz Kitur.

— Sziauriniûse Vestûse girių gaisrai truputį apstojo. Iki dabar netoli tukstanczio žmonių girių liepsnose prażuvo. Girių iszdegė plotas ant 1000 kvadratavų mylių. Padarytos blėdies į $20,000,000:

— 8 d. szio m. Bukavinoje ir Galicijoje 174 žmonės apsirgo ant choleros, 111 mirė. Lenkijoje dabar per nedėlią daugiau kaip 5000 apserga ant choleros ir į 2000 mirszta.

— Popiežius mislyja iszdûti enciklika Amerikos vyskupams.

— 9 d. szio m. Prancuzijoje susimuszė pasažieriszkas trukis su tavoriniu, prie ko 10 žmonių tapo užmuszta, o 20 sužeista.

— Karė kynų su japonais biski aptilo ir, kaip matyti, kynai jau pailso ir norėtų pradėti sądarauti su japonais.

— Serbijos žmonės savo karaliaus Aleksandro taip pradėjo neapkęsti, kad 9 d. szio m. jam trukiu važiûjant ėmė su akmeniais kaip kruszu į jį mėtyti.

— Aprikoje, pereitą nedėlią, Maroccos vieszpatystės miestûse Denmate, Kalnos, Sadihareijo ir Tahiloto, gyventojai kabyliai, užpûlę ant žydų, daugybę jų iszpjovė, jų namus ir krautuves iszplėszė, o paczias ir vaikus kaipo vergus pardavė. Isz to matoma, kad ir Aprikos laukiniai gyventojai suprato žydų nenaudingumą ir jų suktybes ir, negalėdami kitaip atsikratyti, ėmė kaip ožius skersti; o lietuviai, kurie yra priskaitomi prie apszviestų Europos žmonių, ir į Ameriką atėję tankiai lenda žydams į susivėlusią barzdą.

— Tetukas caras serga ir po visas cerkves, praszydami jam sveikatos, popai su savo vientikiais tolydžio szaukia „hospodi pomiluj“. Ligą buk gavęs isz to, kad iszgirdęs apie minas, kurios buvo sutaisytos prie Smolensko, dėl iszneszimo į padanges su visa jo szeimyna, labai užpykęs ir susirupinęs.

Bet teisingiau gali buti, kad jis perdaug įgriebė „ruskavo dobra“ bei permier „pahulial“. Dėl atjieszkojimo sveikatos isztraukė jis į Baltvėžos [Bielovėžos] girią, Grodno gubernijos; mat, tenai dar daug meszkų yra...

— 8 d. szio m. isz Peterburgo pranesza, kad Siberijoje, Samarkando gubernijoje, 8 ukinįkai burliokai pasamdė 18 darbinįkų. Pasibaigus darbui, darbinįkams buvo užmokėta prigulinczіai. Bet ukinįkai burliokai, gailėdami pinįgų, sumislijo naktį miegant papjauti darbinįkus ir tokiu budu atgauti savo pinįgus. Taip ir padarė: visus papjovė ir įkasė į žemę. Taczіaus policija patėmijo tą staigų darbinįkų pranykimą ir žmogžudžius burliokus suaresztavojo, kurie prie visko prisipažino.

— 7. d. szio m. isz Helsinforso, Finlandijoje, pranesza, kad užėjus ant jurių audrai, 50 žuvinįkų prigėrė, o 100, atsiekę tuszczią, skalûtą salą, turėjo ant jos tris dienas be valgio perleisti, iki aptilus jurėms, atplaukęs garlaivis nepaėmė jų.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Northampton, Mass.* Pagûdota rėdystė „Vienybės“ nûszirdžiai meldžiu patalpinti szitą musų atsiszaukimą.

Dieną 2 Rugsėjo vietinė „Susiv.“ kûpa turėjo susirinkimą, ant kurio tapo apszneketi szitie dalykai: Ant „Susiv.“ seimo delegato nesiųsime, kadągi mųs yra per mažai, o kelionė tolyma, o didžiausia priežastis yra bedarbės laikas. Seimo delegatams padûdam ant apsvarstymo szitûs įneszimus. Idant „Susiv.“ sąnarių skaitlius butų garsinamas arba parodomas per laikrasztį kas 3 mėnesiai. Idant „Susiv.“ kasos pinįgai butų parodomi nors 3 kartus per metą. Į „Susiv.“ viršinįkus turi buti skiriami nors 2 sąn. isz dvasiszkujų. Isz atspaudįtų knįgų „Susiv.“ kasztas turi tiesą naudotis kiekvienas sąnaris, norint ir paskiau įstojęs. Dėl pagelbos iždinįko prider paskirti rasztinįką gyvenantį netolymai nû kasieriaus. Posmertinės mokėti nedaugiau kaip 100 dol., kadągi posmertinės pinįgai nevisûmet gali buti vartojami lietuviszkomis rankomis, o ir ne ant lietuviszkų reikalų, o dėlei apmokėjimo kasztų pagrabo pakanka 100 d. Posmertinė turi buti mokama ir tiemis, kurie gyvena ne Amerikoje, tai yra Prancuzijoje, Prusûse ir Lietuvoje ir t. t., todėl ir anie posmertinę turi mokėti, o tokiu budu turės lygias tiesas kiek vienas „Susiv.“ sąnaris. Idant posmertinės kiekvienas sąnaris mokėtų ne mažiau per 15—10 c., nors sąnarių skaitlius daeitų iki 5000, tûmet 100 dol. iszmoka mirusiam sąnariui, o likusiejie turi buti apverczіami ne ant kitoniszkų reikalų, kaip tiktai ant lietuviszkos augsztesnės mok-

slainės. Idant sąnariai posmertinę mokėtų isz virszaus, t. y. ant naujo meto kartu su metine, ir tie pinigai turi buti užlaikomi kasoje„Susiv.“, atsitikus myriui sąnario veikiai gali buti iszmokama posmertinė 100 dol., o į vietą iszmokėtos turi buti per naują suringtą iszvirszaus [nėsa kitoniszkai gali buti per daug nuskriausta „Susiv.“ kasa, kada turėtų iszmokėti nesurinkus isz sąnarių. Posmertinė mokestis turi buti iszmokama per 6 mėnesius, neužsimokėjusiejie sąnariai per tą laiką turi buti nubausti pinigiszkai. Augszcziau parodytus punktus musų kûpos sąnariai vienbalsiai pripažino už naudingus; todėl padûdame pagûdotiems „Susiv.“ delegatams ant nusprendimo laike seimo.

Ant galo padûtas įneszimas kas link reikalų kûpos, t. y. storotis neatbutinai pagal iszgalę įsteigti nors mažą knigyną ir aname užlaikyti pirmiausiai visus lietuviszkus laikraszczius, o pagaliaus knigas už atliekanczius nû laikraszczių pinigus. Szitą įneszimą visi sąnariai pripažino už labai naudingą ir reikalingą: pabaigtinas nusprendimas szio užmanymo tapo atidėtas iki naujų metų. Taiposgi tą dieną prisirasze dar 2 nauji sąnariai, užsimokėdami metinę, ir priimdami „Susiv.“ konstituciją, ir kûpos įstatymus: Jonas Rilduszis, 25 metų ir Izidorius Endrikis 27 m.

Vardan „Susiv.“ kûpos sąnarių V. Žukautskas.

— *Cincinati Ohio*, ir pradėjo lietuviai krutėti, turi savo draugystę, kurios paskutiniame laike keliolika sąnarių sutvėrė „Susiv.“ kûpą, prie jo prisiraszydami. Bet ant nelaimės, kaip mums vienas tenyksztis lietuvis pranesza, yra tenai labai žemai doriszkai bei moraliszkai nupûlusių musų brolių. Tuli pagaliaus vyrai be szliubo gyvena viesziai su moteriszkomis, ką nedaro nei indijonai.

— *Scranton, Pa.* 5 Rugsėjo Szv. Stanislovo draugystė iszrinko delegatais į„Susiv.“ seimą sziûs sanarius: Jûzą Petrikį, Jûzą Vilką ir Kazimierą Zorckį.

Taipogi kareiviszka draugystė Keistuczio iszrinko delegatais į „Susiv.“ seimą sekanczius sąnariûs: Jûzą Rugienių ir Joną Bakuną.

Abiejų draugysczių sekret.
J. Petrikis

N. B. Salę aprinkome dėl seimo labai gražiai iszrėdytą, netoli nû lietuviszkos bažnyczios. Tenai galima bus visiems gražiai pasisznekėti. Adresas: 134 Woyming Ave.
J. Petrikis.

— *Freeland Pa.* Jau buvo raszyta „Vienybėje“ apie lenkiszkų atskalunų susirinkimą Clevelande Ohio, ant kurio buvo ir musų tautietis bedievis eks-kun. Dembskis. Ant susirinkimo tarp kitko nutarta, kur kokiam kunigui atskalunui apsigyventi ir platinti savo veislės pasekėjus. Dembskiui tapo paskirtas Freelandas, į kur tûjaus iszsidangino ir atrado malonią prieglaudą tarp vietinių lenkų, kurie supykę ant lietuvių ir vyskupo, atsiskyrė nû katalikiszkos bažnyczios ir sutvėrę taip vadinamą „neprigulmingą parapiją“. Apie tai ve kaip raszo „Vienybės“ korespondentas isz Hazletono Pa.: Freelando lenkai ant susirinkimo paskyrė Dembskiui $75 mėnesinės algos. Dembskis dabar tik rankas trina, kad tarp paikų lenkų galės savo gamtiszką gyvastį užlaikyti, o su laiku ir bedieviais padaryti, ką matyti ir isz jo prisakymų, kuriûs Dembskis jiems davė ir kurie sziaip skamba: 1. Neturėti jokio susiriszimo su Romos katalikų bažnyczia. 2. Ditus savo bažnyczios ant savęs apraszyti. 3. Kunigą iszrinkti patiems, kuris pasidaboja: 4. Rasztus skaityti visiems, koki kam patinka. 5. Spaviednės gali, eiti, gali ne, vis tiek, bet visados reikia turėti nesuteptą sąžinę*].

Nustebėtinas daigtas, kad lenkai, pykdami ant lietuvių, ima jųjų paszlemėkus už savo vadovus.

— *Forest City Pa.* Žiurint į nedidelį skaitlių Forest City lietuvių, mažai mes rasime Amerikoje vietų, kuriose lietuviai stovėtų augszcziau už jûs tautiszkai arba tikėjimiszkai. Tenai randasi dvi grynai lietuviszkos draugystės ir abi priguli prie „Susiv.“. Dabargi vėl tveriasi treczia *Lietuviszkų Kareivių Draugystė*, kuri taipgi be abejonės priklausys prie „Susiv.“. Jie sutvėrę parapiją, po szv. Antano vardu, nupirko 4 lotus, 150 pėdų ilgio ir 50 ploczio, ir neilgai trukus iszmokėjo už jûs. Jau antri metai rupinasi jie stropiai, idant turėti savo kunigą, kurio rodos neužilgo ir sulauks. Dabartės g. kun. M. Pėža, Scrantono prabaszczius, davažinėdamas aprupiną jûs dvasiszkûse reikalûse ir taip ûliai rûsziasi apie parapiją, kad sziądien Forest City lietuviai turi jau į $800 parapijinėje kasoje, turi jau padarytus bažnyczios plenus, gotiszko stilio, 97 pėdų ilgio, 54 ploczio ir 60 pėdų augszczio su stogu. Su vienu augsztu boksztu. Vienos bažnyczios sienos kasztûs nû $8,000—10,000. Parapijonai taip trokszta turėti savo locną bažnyczią, kad jau nû poros nedėlių patys eina prie jos darbûtis, nežiurint ar biznieris, ar prastas darbinįkas – visi iszvieno; todėl jau baigia kasti jos pamatus. Bažnyczios architektu yra garsus Mr. Brown.

2 Rugs. buvo parapijinis susirinkimas, ant kurio pribuvo ir vietiniai lenkai. Jie mieliai pristojo prie lietuviszkos parapijos, prižadėdami paneszti visus kasztus. Žino, kad lietuviai jų neskriaus ir nevarys isz bažnyczios, bet lietuviszkas kunigas aprupins jûs dvasiszkai jųjų prigimtoje kalboje. Ant to susirinkimo buvo ir kl J. Rusikis; jis tapo iszrinktas parapijinio komiteto sąnariu ir kaip girdėti, po įsiszventinimui į kunigus, bus Forest City prabaszczium. Bet prie gerų pusių Forest City lietuvių reikia užtėmyti ir blogą — beje, kad dar po senoviai, t. y. kaip Lietuvoje budami, su žydais, tomis musų tautos siurbėlėmis, turi reikalus – jie jiems biznį daro, pirkdami pas jûs tavorus.

Neseniai Forest City uždėjo musų tautietis, Ant. Gailevyczia, pirmą grabų ir meblių krautuvę, todėl velytina yra, kad vietiniai ir apylinkėse gyvenanti lietuviai paspirtų jį, kaipo savo tautietį, imdami nû jo tavorus. *N.*

— *Shenandoah Pa.* 2 Rugsėjo. V. Volonczausko draugystė laikė pusmetinį susirinkimą, ant kurio maloniai užpraszėme netik senûsius sąnarius, bet ir tûs, kurie norėtų prisiraszyti prie draugystės. Vienok nevisi seniejie susirinko ir tik du nauju prisirasze. Ant to susirinkimo delto ypacz visus praszėme, kad turėjome paszneketi apie atidarymą vakarinės mokslainės, kuri pas mus labai reikalinga, nės yra atsakantis skaitlius jaunikaiczių, isz kurių gal nevieną atitrauktų nû blogo kelio ir prijunkintų prie apsiszvietimo. Musų draugystė tacziaus nenustojo vilties įvykdinime minėto užma-

*) Dembskis kalba apie nesutepimą sąžinės, kurią pats rodos netik kad labai sutepė, bet pagaliaus visai savyje numarino.

nymo ir tikiasi, kad atras pritarimą ir paremimą tarp daugel iszmintingų lietuvių.

J. R.

— *Pittston, Pa.* 9 Rugs. „Susivienyjimo reikalûse“ Dûdame žinoti savo gûdotiniems viengenciams, sąnariams T. S. L. K. A., jogei mes Pittstono lietuviai, mylinti ir rupinantiesi apie savo nuvargintą ir nualsintą tėvynę Lietuvą, laikėme pereitą nedėlę, tai yra 9 Rugsėjo, susirinkimą reikale „Susivienyjimo“, idant prisigatavoti ant atlikimo ateinanczio seimo, ir norint musų neprieteliai, tikri iszgamos, iszkiszę liežiuvius, loja kaip szunes priesz mėnesį nakties laike, bet mes ant to nepaisome, ir žengiame iszlėto vis pirmyn ir pirmyn, ir yra viltis, kad su pagelba Dievo ta musų storonė ir geri užmanymai nenueis ant nieko, nės turime sziądien jau apszviestų ir protingų vyrų, kurie supranta kas yra naudinga ir neatkreipia atydos ant bluznierių ir iszgamų blevyzgų.

Taigi sziądien ar nelinksma ant szirdies darosi, jogei isz visų draugysczių sąnariai susirinko į vieną kûpelę, rodavojosi ir ramiai klausė viens kito užmanymus bei įneszimus kas link „Susivienyjimo“, idant ant seimo turėtų ką delegatai perstatyti. Susirinko nedėl ko kito, kaip tik, idant rupintis ir rodavotis dėl savo nuvargusios tautos, savo tėvynės brangios, kaipo tikri sunus dėl savo motinos. Padûda užmanymus savo ir iszmintingai apsvarsto ką priimti naudingo, o ką atmest nenaudingo.

Pirmiausiai ant susirinkimo buvo iszrinkti vyresniejie, beje: Prezidentu Jurgis Kunca ir sekretorium Ad. Szilingis. Potam buvo rinkti delegatai ant seimo ir taip isz dr. Szv. Kazimiero yra iszrinkti Motiejus Klimas ir Andrius Tepliuszis, isz dr. szv. Jurgio Jurgis Kunca ir Adomas Kriksz-cziunas, isz dr. szv. Jûzapo Thamas Paukszt is ir Vincas Gredeckas, [isz dr. szv. Jûzupo buvo seniau iszrinkta prie T. P. S. Lopata, ale szis paskutinis atsisakė dėlei nekurių priežaszczių], isz dr. szv. Antano Andr. Jasaitis ir Jurgis Gustas. O isz pavienių kun. J. Złotorzynskas ir Ant. Judickas. Įneszimus kas link „Susiv.“ nepadûdame dėl žinios visų, kadągi jie bus apreikszti ant seimo per delegatus. Te gyvûja „Susivienyjimas“ per ilgiausius metus, ir jo pernėtiniai bei užmanytojai ant ilgo laiko.

Su gûdone sekret. susirinkimo

A. Szilingis.

— *Wilkes Barre Pa.* 7 Rugsėjo Lietuvos Sunų draugystės prigulintiejie į „Susivienyjimą“ sąnariai susirinkę dėl apsvarstymo „Susiv.“ ir jo ateinanczio seimo reikalų, iszrinko du delegatus ant seimo: kun. M. Szedvydį ir Adomą Zailskį, o savo įneszimus ir reikalavimus suraszę visus padûs delegatams, kad ant seimo butų perskaityti.

V. Trapinaitis.

— Jau nû kelių nedėlių uždėjo p. Romanas Dauksza grabų ir kitokių pagrabinių dalykų krautuvę, todėlgi linkėtina, kad atsiradus reikalui, vietiniai ir apylinkių lietuviai atsilankytų pas jį, kaipo pas tikrą savo tautietį.

— *Plymouth, Pa. 9 Rugs.* Plymoutho lietuviai, suprasdami naudą ir reikalą link ėmimo dalyvumą politikiszkûse dalykûse, susirinkę, uždėjo „independent“ kliubą, prie kurio ant sykio 63 vyrai prisirasze. Taipogi tapo tûmlaikinė kliubo vyriausybė iszrinkta. Yra viltis, kad ant ateinanczio susirinkimo skaitlius kliubo sąnarių ant daug pasididins.

— Tą paczią dieną laikė susirinkimą v. M. Volonczausko draugystė, kuri padarė keletą svarbių įneszimų link „Susiv.“ ir iszrinko į jo seimą sziûs sąnarius delegatais: Jûzą Paukszt į, „Vienybės“ iszdûtoją, Dr. Jûzą M. Stupnickį ir kl. Antaną Miluką. Mėnesinės mokesties įplaukė tûm tarpu į draugystės iždą $5.00

— Gûdotinas kun. M. Szedvydis 7 d. szio m. persikėlė isz Plymoutho, Pa. į savo parapiją, Wilkes Barre, tokiu budu Wilkes Barres parapijonai turės savo kunigą pas savę ir be jokių sunkenybių bus aprupinti dvasiszkûse reikalûse, o taipgi labjau sustiprinti ir tautiszkai. Kadangi savo klebonijos dar neturi, tûm laiku g. kun. M. Szedvydis apsigyveno nusamdytûse parapijos namûse.

— P. Dr. J. M. Stupnickis per trumpą laiką taip pragarsėjo savo pasekmingu gydymu, kad pas jį netik atvažiûja tapradžios ligoniai isz to limų miestų, bet ir pats tankiai esti į jûs pareikalautas. Jis jau tvirtai apsigyveno Plymouthe ir tikiamės, kad ant ilgo laiko czia pasiliks.

Jo adsesas toks:

Dr. J. M. Stupnicki Box 615
Plymouth, Pa.

— *Ar isz dangaus iszkrito?* N. 12 lenkiszko laikraszczio „Tygodnik Scrantonski“, yra patilpęs protestas Plymoutho (?) lietuvių priesz tą, kad „Vienybė“ szmeiženti visaip lenkus ir visokiais budais varantisi ant to, kad lietuvius nû lenkų atskyrti. Proteste, kaip paprastai lenkai daro, bjauriausiai jûdina prakilnesnius ant lietuviszkos dirvos darbinįkus.

Dyvinas dalykas, kad isz tų Plymoutho lietuvių, lenkų užtarytojų, nei vienas nedrįstėjo padėti po protestu savo pravardės, bet padėta tik „Litvini“. To protesto pieszėjai, matyti, apszviesti žmonės ir daug geriau mokanti lenkiszkai, ne kaip lietuviszkai. Tokių lietuvių, rodos, pas mus nėra, kurie galėtų taip gerai lenkiszkai raszyti ir lietuvius vėl norėtų pradėti į bedugnį lenkiszką maiszą kiszti, taigi reikia klausti ar isz dangaus jie iszkrito?

„Susiv.“ bei seimo dalykûse.

Kas link *„Naujas rinkimo budas „Susiv.“ vyriausybės“* [žiurėk „Vienybės“ 1894 m. p. 155.], jokis apskritys jo gal nesuprato. Buvo apgarsinti penki apskricziai: Luzernės, Skulkino, Pietinis, Pamarinis ir Vakarinis. Toliaus: „kiekvienas apskritys dar priesz seimą privalo aprinkti kandidatus ant pr. ir t. t.“

Kas link rinkimo, kada galima rinkti ir kaip, sztai kaip skamba: *„Ir taip, kada organas „Susivienyjimo“ „Vienybė“ pranesz, jog laikas jau yra kandidatus skirt: visos draugystės ir kûpos kiekvieno isz augszcziaus minėto apskriczio privalo, susineszę per delegatus arba per laiszkus su visomis kitomis to apskriczio kûpomis, aprinkti dėl savo apskriczio kandidatą ant pr. ir t. t.“*

Dabar prisižiurėkime kaip tą dalyką apskriczių draugystės bei kûpos supráto ir padarė: *Pamarinis* apskritys savo kandidatûs apgarsino pirm „Vienybės“ praneszimo, jog jau galima rinkti, nėsa tas dalykas tapo apgarsintas tiktai N 31 „Vienybės“, o apskritys apgarsino savo kandidatus dar N. 28 „Vien's“, priegtam szis apskritys įneszė du kandidatu ant sekretoriaus, prieszai „naujo budo rinkimą“.

Toliaus *Vakarinių* apskriczio dvi kûpi rinko kożna sav kitus, o viena isz tų net po du ant kożno urėdo. Luzernės apskriczio kelios draugystės kożna sav rinko kandidatus,

o viena aprinko kandidatu net klieriką isz seminarijos ant viceprezidento.

Taigi jokis apskritys nesuprato to naujo įneszimo, tiktai viena draugystė aiszkiai suprato kaip reiktų daryti, norint jį iszpildyti, ant savo pusmetinio susirinkimo, tardama: nepristojome ant „Susiv.“ vyriausybės įneszimo kas link naujo budo rinkimo „Susiv.“ kandidatų, kadangi norint tikrai iszpildyti szį įneszimą, turėtų kožnas apskritys dar pirm seimo daryti savo apskrityje mažą seimuką, o szis dalykas užimtų ir laiko ir nereikalingo kaszto“ [Vienvbės 34].

Taigi ant seimo szį metą nebus jokių kandidatų link „Susiv.“ vyriausybės, bet suvažiavę delegatai patys isz savęs iszrinks ir aprinks ant vyriausybės, nėsa trijų apskriczių draugystės kaip svajodamos rinko, o dviejų visai tilėjo. Todėl tas įneszimas szį metą yra pripažintas už nelegaliszką.

Kun. A. Burba
„T. S. L. K. A.“ prezidentas.

Seimo reikaluose.

Visi, kurie nusipirko ženklelius „Susiv.“, o tie ne yra auksiniai [apart sidabrinių], tegul pristato tûs ženklelius ant seimo ateinanczio, o aplaikys ar pinįgus atgal arba ženklelius *auksinius*.
Kun. Złotorzynskas, knįgius.

9 Seimas „Susivienyjimo Lietuvių Katalikų"

bus laikomas 25 d. Rugsėjo (Septembrio) Scranton, Pa. Delegatai yra maloniai užpraszomi pributi vakarop 24 dieną Rugsėjo, idant ant rytojaus visi butų pasirengę kaip reikiant.

Delegatai atvažiavę į Scranton, tegul kreipiasi pas musų tautietį *Vincą Blažį* ant szio adreso: *316 Penn'a Ave*, kuris kas link apsigyvenimo vietos kožnam užrodys broliszkai, o patys delegatai vienas su kitu veik susipažins.

„*Susiv.*“ *prezidentas kun. A. Burba.*

Link Susivienyjimo.

Valanda jau, kaip „Susiv.“ seimas liko apgarsintas ir jo sąnariai užkviesti, kad padûtų savo įneszimus, kuriûs mato ėsant naudingais „Susiv.“, todėl ir asz, matydamas du nemažos svarbos ir praktiszkos naudos daigtu, kuriûdu pagal mano nûmonę turėtų tûjau į sikunyti, pasiryžau jûdu įneszti, kad draugystės ir pavieniai sąnariai galėtų iszlaiko persvarstyti ir szį bei tą nutarti, taip kad delegatai mažiau svarstymo ir darbo teturėtų ant seimo.

I. Pagal mano nûvoką ir nužiurą visi „Susivienyjimo“ sąnariai, gyvenantiejie Suvienytose Valstijose, privalo tapti jujų pilnais ukėsais, t. y. iszsiimti pilnas Amerikos popieras. Kaip polytikiszkame gyvenime, taip ir tautiszkame musų krutėjime tai yra didei reikalingu daigtu. Kas isz musų nežino, jog Suvien. Valstijose ne ukėsas neturi balso jokiame svarbiame reikale?

Daryti buvo protestai priesz „extradition treaty“ ir „baisią Krażieczių skerdynę“ vardan „Susivienyjimo“ sąnarių, kaipo Suvien. Valstijų ukėsų, bet jeigu kas pareikalautų, kaip didis sąnarių skaitlius turi ukėsystės popieras, tai nežinia, ką „Susiev.“ musų turėtų atsakyti. Taipgi norint ar reikiant nuveikti kokį svarbų darbą dėl tėvynės, kuris reikalautų Suv. Vastijų pritarimo, vargiai galima butų. Nebus Amerikos konstitucija ar valdžia apginėja ir užtarytoja mųs ir brolių musų, skęstanczių vargûse ir sopuliûse, nûžmiai persekiojamų azijatiszko despoto - caro, jei mes atsiszaukiantiejie busime be ukėso balso; apkurtins savo ausis ant musų graudingų szauksmų ir maldavimų, ir taip jie liks be pasekmės. Slovakų ir kitų tautų susivien. konstitucijos reikalauja nû kiekvieno sąnario, kad laike szeszių metų nû savo prisiraszymo liktų ukėsu, tai man regisi, ir lietuviai tą patį galėtų padaryti, jû labjau, primatydami tame dėl savęs ir tėvynės naudą, užsitarnavimą ant geresnio vardo ir augsztesnės pagûdonės tarp amerikieczių. Daug labai daug galime rasti prieżasczių, kurių dėlei mums yra reikalingos ukėsystės popieros, bet manding, ir privestųjų pakaks iszmintingiems ir protingiems. Pasirupinkime užtai, broliai lietuviai, kad visi seni ir nauji „Susiv.“ sąnariai, kurie dar nėra ukėsais, turėtų pagal konstitucijos įstatymus tapti laike szeszių ar penkių metų pilnais ukėsais! O tą atlikti nėra sunku, nės kiekvienas atėjunas, pragyvenęs 5 metus Amerikoje, gali be jokio vargo ir kaszto iszsiimti sav pilnas ukėsystės popieras.

2. „Susivienyjimas“ turėtų rupinties apie sutvėrimą lietuviszkos pasauliszkos inteligencijos Amerikoje, jei nedaugiaus ką darydamas dabar, tai nors „*fundą*“ (nû valios ir malonės prigulinti pinįgų rinkimą) įsteigdamas. Jeigu norime kulturiszkai gyventi ir greta eiti su kitomis tautomis, tai be abejonės neatbutinai reikalinga toki inteligencija. Ji galėtų mus supažįdyti su mokslu, jo iszradimais ir atsiekimais, su kitomis tautomis ir pakelti kasdieninio gyvenimo iszlygas ant augsztesnio laipsnio. Visi mes gerai žinome, jog daug lietuvių, pabaigusių jei nevisą, tai kelias kliasas gimnazijos ateina įvairių prieżasczių dėliai Amerikon gyventi ir sav dûną pelnyti. Beveik visas tenai įgytasis jų mokslas turi gaiszti ir vaisiaus neatnesza, kadągi neturėdami pinįgų ir paspirimo negali jo užbaigti, norint isz szirdies troksztų ir norėtų; taipgi ir Amerikoje užgimę arba užaugę vaikinai nesykį malonėtų pasiekti kokį augsztesnį mokslą arba amatą, bet suspausti pinįgų stoka turi paniekinti ir vis eiti akmenukų isz anglių lasyti. Czion tuno tikras szaltinis nykimo lietuviszkų dvasiszkų spėkų, lyg jaunų kvietkelių be saulės spindulių. Argi mes, broliai lietuviai, jei mylime karsztai ir tikrai savo tėvynę, esame isztikimais patrijotais, galime abejutiszkomis akimi ir be szirdies skausmo ant to žiurėti ir nieko nedaryti?! Jei ne, tai užbėgkime tam nykimui kelią, kutinkime jaunas lietuviszkas dvasiszkas spėkas, susidėkime ir prisidėkime visi prie to! Kad tą įvykdinti dabartiniame laike, man rodosi, geriausia butų įsteigti „*fundą*“, todėl asz ir padûdu jį kaipo įneszimą ant persvarstymo kitiems, kad ant seimo butų galima szį bei tą nutarti ir padaryti. Kad „Susivienyjimo“ (žinoma geriau tamtikras komitetas iszrinktas) komitetas pinįgus ant iszauklėjimo lietuviszkos pasauliszkos inteligencijos Amerikoje rinktų, isztikrujų kiekvienas sąnarys ir kiti noriai paaukaus po keletą centų pagal savo iszgalę bei mylistą, nės tai yra daigtas augszto ir didelio nûpelno akyse visos tautos ir Dievo; prieszingame atsitikime, argi nebutų baisi tautiszka nûdėmė? Visi žinome ir suprantame, jog mums reikja mokyklų ir mokintojų, o isz kur jûs gausime, jei nesirupinsime ir netriusime apie inteligencijos sutvėrimą?! Reikia mums lietuviszkų daktarų, advokatų, valdžios miestų urėdinįkų ir t. t., taipgi daugelis isz „Susiv.“ sąnarių

nori sziądien turėti svietiszkas ypatas „Susiv.“ vyriausybėje, bet, dėja, vėl mažai turime apszviestų ir iszmananczių, o atsakanczių dar mažiaus — žodžiu visur musų gyvenime truksta apszviestų lietuvių, visur butinas reikalas svietiszkos inteligencijos. Taigi, jei mylime tikrai savo tėvynę, troksztame su kitomis tautomis lygybėje gyventi ir nenorime tikt po mainas ir pabrikus visados skursti, dirbkime stropiai ir ûliai užkits kito, nesigailėkime kelių centų ant įgyjimo sav gerų ir stovių vadovų!

Tegul musų „Susiv.“, kaip koki rupestinga motina, pasirupina apie savo vaikus, tegul glaudžia jûs visus prie savo meilios szirdies, tegul įteikia sveiką ir reikalingą peną ne žadais ir žodžiais, ale gyvais darbais, tada jį visi mylės ir glausis prie jo, kaip prie tikros motinos. Todėlgi „Susiv.“ seimui ir jo delegatams reiktų neužmirszti pasirupinti apie svietiszkos inteligencijos sutvėrimą ir gaisztanczias lietuviszkas dvasiszkas spėkas jau atėjunų, jau Amerikos jaunų vaikinų, jei nekitaip, tai nors, kaip sakiau virszuje, įtaisant „*fundą*“ ir meldžiant kožno „Susiv.“ sąnario ant metų bent vieną kartą atsiminti tautiszkos milaszirdystės reikalą ir įmesti keletą centų į fundo iždą.

Susiv. sąnarys.

POLITISZKAS SZIUPINYS

„Tegulgi bus kova vardan Vieszpaties“

Paraszė Jonas Avulis.

(Tąsa.)

Pažiurėkime gi dabar ką mes ikisziolei padarėme dėl politiszko iszgudinimo mažesniųjų savo brolių, o tada jau mums bus nesunku suprasti, kas liekti dar mums padaryti ant szitos dirvos. Jau arti trijų deszimtų metų, kaip maskoliai uždraudė musų spauda Maskolijoje. Negalėdami apsieiti be dvasiszko peno ir nenorėdami pildyti neteisingo paliepimo savo valdžios, lietuviai pradėjo spaudinti knigas Prusûse ir gabena jas į Didįjį Lietuvą, nežiurėdami ant to, kad maskoliai metai nû metų vis labjaus ir labjaus sunkina szitą dalyką. Visi szitie atsitikimai gana gerai žinomi kiekvienam skaitytojui ir placziaus raszyti apie tai neiszpûla. Kokius gi vaisius atneszė ir gali atneszti ateitėje szitas uždraudimas? Kad uždraudimas spaudos bjauriai sulaikė iszsiplatinimą apszvietimo tarp lietuvių ir ant poros deszimtų metų apstapdė kylimą tautiszkos musų kulturos, tai gerai supranta netik lietuviai, bet ir toji pati maskolių valdžia, kuri dėlto tai nei nesiskubina grąžinti mums spaudą, vienok szitas uždraudimas turi ir gerą dėl mųs pusę, apie kurią dar turi buti mažai numano maskolių valdžia. Kasgi butų buvęs isz to, jeigu maskolių valdžia butų gražinusi musų spaudą tegul bus nors kokiûse 1884 metûse? Atsakyti ant to nelabai sunku: butų atsiradę pas mus koki du–trys lietuviszki laikraszcziai, kurie sziaip taip butų platinęsi Lietuvoje ir, padoriai apmokėdami iszdavėjus už jų triusą, butų davę savo skaitytojams nevieną gerą pamokinimą, kaip jiems geriaus savo laukus įdirbti arba gyvulius auginti, ne vieną gražų apsakymą apie surėdymą szios pasaulės, ne vieną gražų belletristiszką pasiskaitymą ir t. t. Bet ar daug toki laikraszcziai butų padarę gero dėl politiszko iszgudimo musų tautos. Maskolių cenzura be abejonės butų pavelijusi szį tą raszinėti ant lenkų arba ant vokieczių, butų pavelijusi kiek norint plusti ant bulgarų ir jų kunigaikszczių, neužgintų, turi buti, raszyti nei apie tai, kaip kokis francuzų ministeris suardė snukį savo „kollegai“, bet apie musų paczių padėjimą ir tautiszkus reikalus, apie darbus obrusitelių musų Lietuvoje ir t. t., žinia, pavelytų raszyti tik tai, kas galėtų patikti maskoliams ir darytų jûs aniûlais akyse skaitytojų lietuviszkų laikraszczių. Tokiu tai budu turėdami kad ir keletą laikraszczių, mes vienok neturėtumėme nei menkiausio organo, kur galėtumėme apsvarstyti politiszką savo padėjimą, aiszkinti norus ir užmanymus maskolių valdžios ir nei pyptelti negalėtumėme savo skaitytojams apie tai, kaip geriausia mes galime gintis nû ponų obrusitelių. Suprantamas dalykas, kad užrubežiniai lietuviszki laikraszcziai tada jau su visai butų nesiplatinę Lietuvoje. Juk jeigu ir dabar beveik niekas negabena isz Prusų visokių prusiszkų Zeitungų ir Keleivių, kurie beveik nieko daugiaus neraszo, kaip tik pamokslus vietinių savo pastorių arba iszguldo savo skaitytojams „Ciesorystės seimo sudumojimus“, tai turint Maskolijos lietuviams savo laikraszczius Kaune arba Vilniuje, žinia, jau niekam nei į galvą neateitų dasižinoti kokius ten pamokslus rėžia Prusų pastoriai. Turėti gi Prusûse savą tam tikrą laikrasztį musų lietuviai, žinia, taipogi jau negalėtų. Niekas taipogi negabentų nei Amerikos lietuviszkų laikraszczių, net jeigu szitie laikraszcziai kartais ir labai atvirai ir teisingai perstatytų savo skaitytojams padėjimą lietuvių Maskolijoje, o ant galo grįžus, tai ir tie patys Amerikos laikraszcziai nerasdami nieko blogo apie maskolius Didžiosios Lietuvos laikraszcziûse ir patys vargiai daug ką galėtų žinoti apie padėjimą lietuvių pasilikusiųjų senojoje tėvynėje.

Uždraudimas musų spaudos suvisai ant kito pamato pastatė musų raszliavą. Jau pats nedaleidimas spaudinti knigas savo paczių žemėje turi gerokai pykdinti iszmanesniûsius lietuvius ant maskolių valdžios. Juk negali gi žmogus turėti geros szirdies dėl ateivio, kuris iszvarė jį isz jo tėvų namo ir priverte svetimoje szalyje jieszkoti sav prieglaudos, jeigu net szitas ateivys taip sav butų ir nei szio nei to žmogus. Apsunkinimas gabenimo knigų isz užrubežės, visoki persekiojimai platintojų knigų, krėtimai, deginimai suimtų knigų ir t. t., žinia, dar labjaus sziżina raszytojus ir iszdavėjus musų knigų. O tûmi tarpu leisdami savo knigas bei laikraszczius užrubežėje mes jau neturime ant sprando maskoliszkos cenzuros ir galime raszyti taip, kaip mums patinka ir tą, ką laikome už gerą dėl savo skaitytojų. Juk negali gi maskolių valdžia susekti kiekvieną musų rasztinįką, ypacziai jeigu mes elgsimės atsargiai, sugaudyti musų rasztus ir nedaleisti jų į Prusus. Kaip tik rasztas papûlė į Prusus, tai tada jau gaudyk, maskoliau, dumą laukûse. Tokiu tai budu jau viena toji aplinkybė, kad musų laikraszcziai ir knigos eina užrubežėje, daro musų raszliavą ne perdaug malonia dėl maskolių; garsus darbai obrusitelių musų kraszte, visokios žabangos, kurias jie stato dėl pražudymo lietuvių, visoki prispaudimai musų kalbos ir tikėjimo ir t. t., žinia, dar labjaus pakursto ir taip jau gerai liepsnojanczią ugnį. Beveik nėra ką nei darodinėti, kokią tai svarbią įtekmę turės szita aplinkybė ant musų raszliavos. Kaip dėl atskiro žmogaus, taip ir dėl raszliavos, aplinkybės, kuriose ji užgema ir užauga, nûmonės, kurias ji įgyja pradžioje savo gyvenimo, turi įtekmę ant visos jos ateitės; kas gi butų iszėję isz

musų raszliavos (ypacziai laikraszczių), jeigu ji butų užgimusi ir užaugusi Maskolijoje? Nů pirmų dienų savo amžiaus ji butų turėjusi pratintis prie vergiszkų panczių maskoliszkos cenzuros, pratintis slėpti savo jausmus, girti savo prispaudėjus ir nematyti visokių jų szunybių, ir kaip vergas, kuris iszpradžių nors tiktai isz prievartos lenkia sprandą priesz savo poną, bet ilgainiui vienok pavirsta į tikrą „szuns ůdega“ ir jau isz tikros szirdies ima laižyti padus savo ponui, taip ir musų raszliava, kuri isz pradžių tiktai isz prievartos butų garsinusi tiktai dalykus patinkanczius maskoliams, ilgainiui jau ir pati butų pradėjusi žiurėti ant savo rasztų, kaip ant tikros teisybės ir butų negalėjusi nei suprasti, kaip tai galima raszyti dalykus nepatinkanczius maskoliams. Dabargi musų raszliava, nors ir su dideliu vargu vilkdama savo amžį, auga vienok liůsa, nesuriszta panczíais svetimtautiszkos vergystės, be prievartos ir be baimės gali tyrinėti visokias draugijiszkas ir tautiszkas teorijas, iszriszinėti visokius klausymus, tyrinėti reikalus savo tautos, aiszkinti užmanymus savo prieszinįkų, mokinti savo tautiszkius kaip geriausia gintis nů maskolių ir t. t. Szios dienos musų raszliava gali buti prilyginta isztremtiniui, kuris nů pat mažumos per svetimas szunybes iszvytas isz savo tėvynės, nors ir su dideliu vargu sziaip taip įsigyvena, įgyja geroką apszvietimą, kada jo senojoje tėvynėje vieszpatauja tamsybė ir prispaudimas, susidrutina medegiszkai ir dvasiszkai ir ant galo, kada padėjimas dalykų senojoje tėvynėje persimaino, grįžta atgal ir ant viso savo amžiaus tampa mokintoju ir vadu savo tautiszkių.

(Dar ne viskas)

Gromatnyczia.

J. Mal., Brooklyn E.D. N.Y.: Tamstos straipsnio negalime sunaudoti, nės jame tarp gražių užmanymų randasi ir toki punktai, kurių negalima patalpyti. Tamstos norite vardan parapijos padėkavoti už dvasiszką jums patarnavimą kun. Polujanskiui, o nubarti kun. Jůdiszių. Kiek mes girdėjome, tai pirmasis nėra geresnis už antrąjį, todėlgi dėkavodami jam viesziai per „Vienybę“ tik savo vardą pažemintumėte. Kad rupinatiesi apie „Susiv.“, labai gražu ir, kad nutarėte 27 d. Spalinio padaryti ant savo parapijos naudos balių, lyginai pagirtina. Praszome atraszyti skyrium baliaus apgarsinimą, o mes tůjaus jį patalpinsime.

J. R. Shenandoah Pa.: Tamstos siuntinį suvartojome tiktai iszdalies, nės jame buvo tokių dalykų, kuriůs jus galite privatiszkai žodžiu geriaus atlikti, negu garsindami per laikraszczius.

A. Anskaitis, Philadelphia: Jeigu szv. Antano draugystė nori padůti kokius įneszimus link „Susiv.“, meldžiame jůs nekitur kur, kaip į „Vienybės“ redakciję prisiųsti, o bus patalpinti ir ant ateinanczio seimo apsvarstyti. Kiti laikraszcziai gali jůs talpinti, gali atmesti, nės tai ne jų dalykas.

J. Buk., Arkansas: Tamstos laiszko negalėjome patalpinti „Vienybėje“, bet jis bus ant seimo delegatams perskaitytas.

M. N., Tilžė: Tamstos prisiųsti markutėms $1,80, kaipo mokestis į „Susiv.“, yra seniai atidůti į rankas „Susiv.“ prezidento. Už prisiųstus straipsnius labai aczių, pasirupink suteikti jų mums daugiau.

J. Ang., Tilžė: Gražiai aczių Tamstai už rankrasztį.

Diedai.

(Strijai, senůliai, ainiai)

Veikalas poeto Adomo Mickevyczios,

Perguldė isz lenkiszko Aleksandras Gužutis.

(Tąsa)

Ir kąnorįs gražio ir padoro praszvys misliose,
Ką iszkilmingo yra paslapczių szirdies dėjose,
Szviesiai sublizgėti akyse mylimos esybės,
Kaip iszlaužtų isz krutynės krisztolų brangybės!
Tada praeitę musų galėtumem atgaivinti
Atminimu, galima ateite pasilinksminti!
Priejautoj tų valandėlių meilingai vartojamų
Vienodinant viską, gyventi pilnumi gyvojimu.
Butumem kvėpavimu rasos, kuri žemę dengia,
Pavasario rytmetyj kildama į dangų žengia,
Lengvai ir neregiamai, bet kaip orumi susilėks,
Susiliepsnos ir nauja szviesybė tarp žvaigždžių iszbėgs.
Isz kairės szalies teatro įeina senis ir kudikis:
K u d i k i s . Grįszkime įtriobą,kas ten nů bažnyczios szvietauja,
Asz dideliai bijau, kaszin kas girioje szukauja.
Ryt eisim ant szventoriaus tu savo budu mislyti,
O asz kvietkomis ir žolėmis kryžius rėdyti.
Žmonės sako, kad szią naktį numirėliai vaidinas,
Nepažįstų anų, locnos neatmenu motinos;
Tu diedai turi silpnas akis dienos szviesybėje
Seniai matytus žmones nepažinsi tamsybėje;
Ir neprigirdi. Ar atmeni pirm dviejų nedėlių,
Kada susirinko daugel giminės ir prietelių,
Szventįti tavo gimtinės, tu tilomis sėdėjai,
Nei žodelio neatsakei mums, nieko negirdėjai;
Ant galo klausei, dėlko suėjo žmonių daugybė
Sziokią dieną, ar jau užstojo vakaro tamsybė?
Saulė seniai buvo nusileidus, o mes atėjom,
Ir dienoj gimimo pasveikįti tavę norėjom.
S e n i s . Nů szitos dienos, ak kaip toli atplaukiau,
Visas žinomas žemes ir salas aplankiau,
Tėviszki turtai pražuvo gelmėse laikų:
Kas man isz jusų veidų, balsų ir delnų?
Veidai, kuriůs kudikystei labai mylėjau,
Lapinanti delnai, balsas, katrą girdėjau,
Užgeso ir iszdilo, kur dingo? nežinau,
Ar tarp lavonų esu, ar patsai numiriau.
Kitą svietą radau, kitą reikės palikti,
Nelaimingas, kurs dalimis kape tur dygti!
Ir tavo balsas, paskutinis linksminimas,
Mirusios giesmės kudikiszkas atminimas,
Kampauja ir kartauja balsą motinos savo,
Bet ir tu, kaip kiti, apleidi diedą tavo.
Pats eisiu. Kas dienoj klysta, ir negirdi gyvų,
Mato naktyj, suprant kalbą tylos kapinių,
Neklysiu. Kožną metą tům keliu vaikszcziojau,
Pradžioj, kaip tu sunau, kudikiszkai bijojau;
Paskui kaip vaikinas pilnas akyvos žinios,
Toliaus su pailga, o dabar be pailgos,
Be gailesczio — kas manę veda? — Koksai noras,
Tamsi priejauta – gal jaucziamas grabo oras!
Rasiu szventorių — burina man duszios galybės,

Kad atgal nereikalausiu buklos sargybės,
Bet koliai mes persiskirsme, tarnystę tavo
Atpildysiu. Klaupk sunau, sudėk rankas savo.
Dieve! liepei man iszlenkti taurę gyvybės
Davei gerti didelės ir smarkios kartybės!
Jeigu tavo malonė patemis kantrumą,
Su kuriûmi lyg dugnui iszlenkiau kartumą,
Vienos didžiausios geidaujų geradėjystės:
Laimink anukui, te mirszt metûse jaunystės,
Pasilikk sveikas! — Sustok ir suspausk man rankelę,
Te iszgirstu balsą tavo; dainûk giesmelę
Mylimą, daug sykių kartotą dainelę szitą
Apie jaunikaitį, į akmenį permainytą.

Kudikis:

G i e s t a . Angas tvirtinės veikiai iszlaužęs,
Tvardauskis klaidžioja tarp platybių,
Lankė boksztus, ir urvûse daužės:
Kas ten burtų, kas yra baisybių!
Pažemėj radęs dyvną veikalą,
Paveikslą smarkios gailės regėjo!
Ant storo retėžiaus, priesz zerkolą,
Prikaltas jaunikaitis stovėjo.
Stov ir žmoniszkas paveidumas,
Galybės kerėjimo datirsta,
Kaskarts žusta paveikslo tikrumas
Ir pamaži į akmenį virsta.
Lyg krutinei jau suakmenėjo,
O dar skrûstai aiszkino szviesumą,
Galybė vyriszkystės blizgėjo,
Ir akys reiszkė dorą jautrumą.
„Kas esi, užkeiktas klausinėjo,
Kurs užvaldei tų rumų baisybes,
Kur daug kalavijų sproginėjo,
Ir tiek vyrų nustojo liûsybės?“
„Kas esu? A! visas svietas drebės
Priesz kalaviją nû mano bylos
Didžios galybės, didesnės garbės:
Esu riteriumi isz Tvardavos.“
„Isz Tvardavos? — Tai mano laikûse
To vardo niekûmet negirdėjau
Nei tarpe smarkių muszų, karėse,
Nei riteriszkoj kovoj stebėjau.
Kiek metų, neatmenu asz tikrai,
Galėjau tam kalinyj sėdėti;
Tu dabargi isz svieto pagrįžai,
Turi man apie aną kalbėti.
Ar lyg szioliai Algerdo galybė,
Vesdamas narsius vyrus Lietuvos,
Kaip pirm laužo vokieczių tvirtybę,
Trempia platybes mongolų kruvos“?
„Algerdas? – Ak, jau praslinko laikas
Duszimtu metų, kaip smertį gauna;
Jagailius, vienas anukų vaikas,
Dabar pergalincziai kariauna“.
„Ką girdžiu? — Dar žodelį bylos:
Kalbėk! klaidžiojant savo bėgiûse
Ar buvai riteriu isz Tvardavos,
Ežero Sviteziaus antkrancziûse“?
„Ar ten žmonės tamstai nekalbėjo
Apie didžią Parajaus tvirtybę,
Ir dailios Marytės neminėjo,
Kurios jisai dieivino grožybę“?
„Jaunikaiti, niekur po visą szalį,
Nû Nemuno, Niperiaus upės didžios
Negirdėjau apie tvirtą Porai,
Nei mylimą aną paveikslą gražios.
Kam czia klausti? Laiką veltu žudyti!
Kad įstengsiu isz akmens iszliûsûti,
Galėsi akyvastėj pats matyti
Ir tą svietą veidingai iszžinksniûti.
Numanau kerejimo mokslelius,
Galybę to ženkolo pažįstu:
Tûjaus kulsiu aną į szmoteliįs,
Kad nû tavęs baisybė nukristų“.
Tą kalbant, steigiu užsikėsėjimu
Kalaviją isz makszties speriai traukia;
Bet jaunasis su baimės drebėjimu
„Sustok! szaunus riteriau“ balsiai szaukia.
„Teikiasi tą zerkolą nukabinti
Ir į rankas mano, praszau padûti;
Kad galėcziau geležis sutrupinti
Ir smarkiausios kanczios galo dastoti.“
Paėmė, veidas bliszko, pats duksavo
Ir aszaros jo liejosi srautumi,
Užkerėtą zerkolą pabucziavo....
Ir jaunikaitis stojos akmenimi.
B u r t i n i k a s . Visur tamsi naktis, visur kurcziai,
Buklia ausia, vyziaus teiravimu
Paskubinkim tą įmonę slapcziai,
Tyla giesme, lengviu žinksniavimu.
Mes negiestam giesmelių kalėdai,
Žėlavos liudną giesmę garsinam:
Ne į dvarą su pasveikinimu,
Bet aszaromis kapus atmenam.

Sueiga.

C h o r a s . Koliai tamsi naktis, visur kurcziai,
Paskubinkim tą įmonę slapcziai.
B u r t i n i k a s . Skubinkim pamažėli tylomis
Pro bažnyczią ir dvaro angą,
Kunigas draudž užsiimti burtomis,
Pabudęs ponas, iszgirs per langą.
Tik mirusių paklusnos esybės
Skubin burtinįko linkėjime:
Gyvi ant dirvų pono platybės,
Kapai bažnyczios užveizėjime.
S u e i g a . Koliai tamsi naktis, visur kurczíai,
Paskubinkim tą įmonę slapcziai.

(Toliaus bus.)

Trumpi pamokinimai.

Apautas katinas negaudo pelių.
Tankiai krisdamas laszas perkala ûlą.
Tankiai skaitydamas žmogus apsiszvieczia.
Pelė pamaži – perkremta virvę.
Jai nori pelnyti ant pajilsio, nenaikina dikai laiko.

LIETUVOS ISTORIJA

nů seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

PARASZYTA SIMANO DAUKANTO BUVUSIOJO VILNIAUS UNIVERSITETO PHILOSOPHIJOS MAGISTRO.

(Tąsa).

Vienas Vytautas, kursai tose notėse buvo pasirodęs didžiu bendru Jaugaliaus, bebuvo dar gyvu laikomas, bet taippat Krevo pilės kalinyczioje didei jautriai sergiamas, kurį jo żmona Ona Sudmantaitė viena tegalėjo lankyti ir su jůmi byloti. Kad taip Jaugalius Lietuvoje tepė rankas krauju savo artymų genczių, tům paczių laiku paveikę Totoriai maskolius kruvinu musziu, Maskvos pylionis iszkirto ir paczią vietuvę su żeme sulygino.

Tům tarpu talkėjai vokiecziai, nutikus tam Lietuvoje, pargrįżo vieni į Padauguvį, kiti į Parusnį nieko gyventojams nedarydami. Czionai kalavijonų mistras tebebuvo dar Lietuvoje, kad Isenburg meldżionis ant gůdo Marijos mergos szvencziausios atvedęs jam burį meldżionių isz Tautonijos į Padauguvį, nů tenai skubėjo pas jį į Lietuvą didei jo lugodamas, idant kaip norįs galėtu jam netikėlių kunigaikszti arba karalių parodyti. Norįs keistu rodės jo lugojimas, czionai minavotas mistras nuleido pasiuntinį pas jį, idant teiktusi kelije rasztą důti vienam meldżioniui, norinczíam jo regėti. Jaugalius nairydamas buk atsakęs, ko beużsigeisiąs mulkis! asz negaliu jam nei kokio raszto důti, krikszczionys gana jau mano ukėje nelaimų pridarė. Czionai antrą kartą lugojant, iszdavęs jam kelionės rasztą, jog gal jis pasirodė jo rumůse, kurį paskui atkeliavus priėmęs jis lygiai su jo tarnais su didżia żmonysta ir sodinęs per 8 dienas į savo stalo ir taip iszvaiszęs bei důsniai apdovanojęs palydėdinęs dar į Parusnį.

Nevien ta namkarė ir genczių kersztas ardė Lietuvos tautą, bet dar tům pacziu laiku baisus antkritis krėtė svietą be perskyros kiemůse, pilėse ir giriose gyvenanczius, lygia dalia perkriksztus Padauguvyje ir Parusnyje, kaip jie netikėlius kalne ir Żemaicziėse, visur rusta giltinė raustė tukstancziais svieto trusianczio ir vertė vaisingus krasztus į rustus tyrus ir taip ko nebuvo nuveikę terioti neprieteliai vokiecziai, tą marai nubaigė.

Tům tarpu Jaugalius, stiprintas savo grobiu, nuleido tůjau siuntinius pas kryżeivius, pasivertęs sandarauti, kurio d. mistras Zolner, naujai paskirtas, paklausęs, nusiuntė į Lietuvą vyresniůsius savo zokono, ketėdamas sandaras nubaigti, kurias dar paskubino ta notis: Vytautas, Kesituczio sunus, kalinamas iki sziol Krevos pilės kalinyczioje, veltu lugojo savo brolio Jaugaliaus, idant jam grążintų jo tėvo veldėmę, ketėdamas jam tarnauti, bet jis (Vytautas) savo gailingais żodżiais jo akmeningos szirdies sugraudinti negalėjo, vos to teiszmeldė, kaip sakiau, jog su żmona, kuri ten pat kalinama buvo, galėjo regėtiesi ir iszsirupinusiu viens antrą gůsti, kuri dingstis jiem liůsybę pagrążino tokiu pragumu: vaikszcziojo dvi żmoni, kaipo guldytoji, į kalinyczią kuningaikszcienės, Vytauto żmonos, kasdieną lankyti ir gerbti ją, bet Vytauto pati, jo żmona, tegalėjo tikt jį, Vytautą, lankyti. Kitu kartu Vytautas, persirėdęs jos (paczios) drabużiais, palikinęs ją savo kalinyczioje, iszėjo į jos kambarį ir tenai vėl persidaręs vienos sargės drabużiais, antrą tenai palikinęs laimingai per sargtis iszėjo ir stacziai pas Januszą, Mozurų kuningaikszti, savo szvogerį, nukako be kokios galės it po marszkinių, ketėdams veldėmę savo tėvo atgauti.

Jaugalius, norėdamas kůveikesniai atsiriszti su vokiecziais, tůjau su atėjusiais kryżeivių ir kalavijonų siuntiniais ant salos upės Dubisos ėmė sandarauti; Jaugalius su savo broliu Skirgailiu nekaulyjosi su vokiecziais, bet netrukdamu apsireiszkė taikiu ir důsniu: adavė Vokiecziams pusę szios dienos Żemaiczių, tai yra, visą barą tarp Nemuno ir Dubisos ir pavedė ją Vokiecziams, kaipo jų turtą, iszsiżadėdamas pats ir jo brolis Skirgalius visokių pretensijų ant to kraszto bei żadėdamas 4 metus su kryżeiviais pakajuje gyventi ir visose karėse jiems kariaujant, priesz visokius neprietelius talkinėti ir nei priesz nepradėti kariauti ik jų nepasiteiravęs. Jei kryżeiviai kokioje karėje talkinėtu Jaugaliui, patys savo kasztu tur ateiti lig Vilniaus, paskui, tolesniai einant, Lietuviai vis maitins ir szers jůs. Jaugalius gerindamasi dar didesniai kryżeiviams pasiėmė su visa savo tauta persikriksztyti. Tas sandaras paraszius ir patvirtinus, pagrįżo namon vokiecziai dżiaugdamiesi, jog įgyjo nieku pasivertę pusę Żemaiczių, kurių per 200 metų dieną ir naktį kariaudami nespėjo nuvergti: kaipogi tůmi nauju krasztu susinėrė su Padauguvio Vokiecziais, ko nů pradżios savo atėjimo didei geidavo. Jaugalius, taip nusikratęs Vokieczių gėrėjosi, turėdamas dabar liůsias savo rankas, griebė kitą siekį vokiecziams dar nepermanomą. Tům tarpu Vytautas su talka Mozurų kuningaikszczio kariavo jau priesz Jaugalių, ir Paletejoje arba Latuczejoje užėmė piles: Draicziną, Bielską Surażų, darin didei naudingu daigtu buvo Jaugaliui lig laiku Vokieczius nutildyti ir żadais jůs masinti, ką ir buvo pasiekęs tomis sandaromis.

Bet Jaugaliaus reikalai tůjau persikeitė. Kuningaikszczis Vytautas, regėdamas nestengsįs talka vienų Mozurų Jaugaliaus nuveikti, nukako pas kryżeivius, lugodamas nů jų sav pagelbos. Insterburgo pilėje nů marczelgos zokono żmoniszkai priimtas, ketėjo tikrai zokonui kryżeivių tarnauti ir jo klausyti, jei didis mistras pagrążins jam jo tėvo veldėmę; noris kryżeiviai nairėsi, peikdami jį užtai, jog jis pirmiaus nepasiskelbė, kad kryżeiviai dar Vilniuje tebebuvo, geriaus butų padaręs, kad butų tům kartu kryżeiviams su savo krasztu pasiėmęs tarnauti. Czionai tiko kryżeiviams Lietuvą iszskaidą regėti ir nů įpatingų kuningaikszczių valdomą, darin pasiėmė Vytautui Jaugalių raginti jo tėvo veldėmę apent grążinti. Tům tarpu pats Vytautas, bevieszėdamas Marienburgo pilėje, leido dażnai siuntinius į Żemaiczius, lugodamas jų talkos ir skelbdamas kryżeivius jį żadanczius szelpti ir globti, bet Żemaicziai nenorėjo į tai tikėti; paskui pats tenai nukeliavęs jůs dėl savo naudos perkalbėjo ir priesz Jaugalių sukėlė. Tům tarpu d. mistras nuraszė ik Jaugaliaus, lugodams, idant jis abudum paskraju kuningaikszti am Vytautui ir Tautvilai, jo broliui, leistu namon grįżti ir jiedum kiek tiek tenai tėvo palikimą pagrążintu, o su Mozurų kuningaikszcziu jo tarpinimůse paliaubas darytu. Jaugaulius nevisai norėjo to klausyti.

(Toliaus bus.)

Patarles.

Dievas yra neveikus, bet ne marszus.

Du zuikiu vienkart gainiodams, nė vieno nenuszausi.

Dumas tėvynės už svetimą ugnį szviesesnis.

Durnius dûda, iszmintingas ima.

Dûk, Dieve rasti, bet nepamesti.

Dûnelė gardi, bet brangi.

Dvi turim ausi, o vieną burną, kad daugiaus klausytumėm, nekaip bylotumė.

Dvilinkam liežuviui netikėk.

Džiaugias it žirgelį gavęs.

Užmokėjo už laikraszti.

"VIENYBE LIETUVNIKU".

F. Gudoski Highlauds Sta.	„1,00
A. Kerganis Newark	„1,00
A. Simanovicz Thurlow	„1,00
A. Laskey Minersville	„1,00
J. Szatas „	„1,00
A. Petruszauckas „	„1,00
M. Karaski Redburn	„1,00
B. Adomaitis Thomas	„1,00
P. Lorentz Pittsburgh	„2,00
K. Vaicziulis Holyoke	„1,00
J. Jasevyczius Luzerne	„1,00
J. Jakevicze Boston	„2,00
V. Akrimavicze Sant Francisko,	„1,00
K. Tomkeviczia New Jersey	„1,00

Musų spaustuvėje iszeina dvasiszkas katalikiszkas laikrasztis

„Valtis",

kurį turėtų pasirupinti kožnas katalikas užlaikyti savo namûse.

Ant metų kasztûja tikt doleris, o iszeina kas nedėlia su iszguldymais lekcijų ir evangelijų. Į Europą 1½ dol.

Tėmykite!

Pas manę randasi wizart kaziros dėl visokių sztukų ir grajų darymo; kurias kožnas loszikas [grajoczius] prival turėti. Kasztûja tikt 35 ct. Taipat dėl darymo įvairių sztukų, ką kiekvienas trokszta dasižinoti ir turėti, dabar pas manę yra navatniausių daigtų dėl darymo įvairių sztukų, kaip antai: kaspinus isz burnos traukti, skrybėlę perdurti su pirsztu ir cziela atidûti, laikrodėlį sutrupinti, supilti į pisztalietą, iszauti ir vėl czielas bus, nėra czia galima visko iszrokûti, kokius dimnus dalykus galima su tais prietaisais iszdarinėti. Tie prietaisai kasztûja be prisiuntimo 40 ct. Prisiųskite už du centu markę, gausite tų sztukų kataliogą.

Adress **JOS MATUTIS**
Bx 117, Brooklyn E. D. N. Y.

Lietuviszkas Daktaras!

Atvažiavo isz Lietuvos tikrai lietuviszkas didelio mokslo daktaras p. J. M. Stupnickis ir atidarė ofisą Plymouth, Pa., 28 Cherry str. Todėlgi, jei kas isz musų brolių arba seserų serga arba apsirgtų, linkiame atsilankyti pas savo tautietį p. Dr. Stupnickį, kuris jums suteiks visokias rodas gražioje lietuviszkoje kalboje. Ofisas jo atidarytas kasdien nů 9 ryto iki 3 popiet.

Box 615. Plymouth, Pa.

Knîngos

pargabentos isz užmarės:

Maldų knįgos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbu 2.00 iki 3 00.	
Garbe Diewuj ant aukszty bės „ „ „	$1.50.
Balsas Batandėlės 1.25c., 1.50c. ir	2.00c.
Kninga giesmių arba Kanticzkos „	75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikslo kanticzkų	75c.

Istoriszkos dvasiszkos įtalpos knįgos,

Gyvenimas Viesz paties Jezaus Kristaus,	75c.
Istorija seno ir nauj o istatymo su abrozėl.	15c.
Istorija seno istatymo „ „ „	25c.
Gyvenimas Marijos „ „	20c.
Menuo Szwencziausios Marijos Panos	30c.
Sopulej Motynos Diewo „ „	20c.
Evangelijos supuikeis apdarais	1.00c.
Gywenimaj Szwentuju, ant visų metų kožnos dienos, pirma, antra, treczia ir ketvirta dalis už kožną dalį po „ „ „	65c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro „	10c.
Stebukłai Dievo Szvencz. Sakramente	40c.

Istoriszkos knįgos svietiszkos įtalpos.

Istorija Lietuvos „ „ „	30c.
Trumpa senovės Lietuvių Istorija	10c.
Aplinkrasztis kun. Petravyczians į Vilniaus dżiakonystės kuningus 1870 m. „	5c.
Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, gražį knįgutė kurioje apraszyta visi musų prietikiai su lenkais nů pat krikszto Lietuvos	5c.
Žiponas bei žiponė „ „	40c.
Žirgas ir vaikas „ „	20c.
Vytautas didis Lietuvos kunigaikszti s	30c.
Apie senovės Lietuvos pilis „	10c.
„Auszra" ketnrių metų puikiûse apdarûse po $1.25 kninga, visas perkant	4.00c.

Knįgos poetiszkos.

Senkaus Jurgis „ „	15c.
Vitoliorauda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knįgos	1.25c.
Dûnelaiczio pavasario linksmybės	10c.
Konradas Valenrodas — —	10c.
Tėvyniszkos giesmės — —	5c.
Jûkaunos dainos „ „	5c.
Naujos dainos „ „	10c.
Birutės dainos „ „	10c.
Tėvynainių giesmės „ „	40c.
Pirmutinis degtinės varytojas puiki komedija	5c.
Ponas ir Mužikai, Drama penkiose permainose, paraszyta Aleksandro Gužuczio,	15c.

Apysakos.

Pałangos Juze, linksmi skaitymai „	20c.
Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo	15c.
Pajudįkime vyrai žemę, puiki apysaka paraszyta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszką pono A. isz B. autoriaus knįgutės „Kas teisybė tai ne melas	15c.
Pasaka apie Szaltabuzius (jûkinga)	5.
Žiemos vakaro adynėlė, vokiszkom raidėm	20c.
Mužikėlis „ „ „	15c.
Vaikų kningelė „ „	15c.

Mokszliszki rankvedžiai ir kitokios knįgos

Lietuviszka Gramatika paraszyta kunįgo Mikolo Mieżinio	50c.
Abėcėla „ „	30c.
Kninga dėl iszsimokinimo rokundų	25c.
Kninga dėl iszsimokinimo visasvietinės kalbos	15c
Apie buwimą Diewo „ „	5c.
Griesznikas priverstas metavotis „	15c.
Pamokslai apie trusą „ „	5c.
Talmudas ir musų žydai „ „ „	10c.
Szkala su kalba „ „	20c
Prieszauszris „ „	20c.
Kaip įgyti pinįgus ir turtą „	20c.
Girtybė 5c. ir	10c.
Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta, kaip labai svietą slogina maskolių valdżia	5c.
Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczių po	10c.
Kalendorius ant 1889 m. 25c. ir ant 1890 m.	10c.

Įvairios dvasiszkos knįgos,

Pamokslai ant didžiųjų metinių szvencių ir didžiosios nedėlios,	50c.
Tiesos Žodżei,	35c.
Filotea arba kelias į maldingą gyvenimą	50c.
Pokilis Szventųjų „ „ „	15c.
Iszguldimas metinių szwencziu labai naudinga kningelė	10c.
Mokslas Rymo katalikų „ „	40c.
Kas yra griekas? „ „	15c.
Nekaltybė „ „	20c.
Vartai dangaus „ „	15c.
Pekla, arba amžinas pragaras	75c.
Arielka yra nůdai; su iliustracijomis	30c.
Garsas apie bajsybes Diewo sudo	25c.
Raktas į dangų „ „	15c.
Didżioji nedėlia „ „	5c.
Kaip Sumenįją nuspakajįti „	15c.
Vadovas į dangų „ „	40c.
Prisigatavojimas ant smerczio „	40c.
Draugija dėl duszių „ „	5c.
Lietuviszkos miszios „ „	10c.

Visoki Abrozėliai su maldelėmis po 5centus.

KNINGOS

ŁOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nů seniausių gadynių iki Gediminui D. L. K., paraszyta 1850 m., Simano Daukanto. Kninga pirma, gaunama už	1,50c.
Budas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Žemaiczių paraszytas Simano Daukanto, gaunamas už	1,00.
Istorija Katalikų Bažnyczios, „	1,00.
Europos Istorija su žiamiapiais „	50 ct
Lietuviszkos DAINOS isz visur surinktos	300c
Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysk. Žemaiczių Motiejus Valanczianskas,	25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun A. Burba,	20 ct.
Dievaitis, apysaka szios gadynės	1,00 ct.
Apieka Diewo „ „ „ „	$1,00.
Aukso Verszis, labai puiki drama „	20 ct.
Bolesławas arba antra dalis Genowefos	30 ct.
Du pujkus apraszymaj apie nedorybę žydo ir piktą augynimą wajku	$1,00.
Eglė, žalczių karalienė ir iszgriovimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramatai paraszyti Aleksandro Gužuczio,	25c.
Historije gražios Katrukos ir jos visoki „ „ „ atsitikimai	10c.
Historije apie gražę Magelioną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą kareivį	40c.
Historije isz laiko Francuzkos „ „ vainos Afrikoj'	30c.
Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag.	40c.
Istorija Septynių Mokintojų „ „ ir Lietuvio Sapnas	50c.
Jurgis Miłoslawskis — —	80c.
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdżia maskoliaus	50c.
Konstitucija dėl darbinįkų —	10c.
Namelis pusteinįko — —	75c.
Nedorybes Rymo Ciesoriu, historije isz łajko „ „ ponawojimo Nerono	80 ct.
Pujkus apraszymaj tikru atsytikimu isz „ „ czesu wajnos 1863 metu	40 ct.
Prawadnikas angeiskos kalbos neabdar.	$1,00
„ „ „ abdarytas	$1,25.
Pujkus apraszymas apie Lietuvą „	$1,00.
Rinalda Rinaldinas „ „ „	$1,50 ct.
Senowes apraszymas apie Duktery „ „ Filypo Karejwio	50 ct.
Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis	
Tykra teisybe isz Suwałku gubernijos	15 ct.
Szwiesa Diewo „ „ „ „	65 ct.
Titkus Persų Karalius, „ „	25 ct.
Užsystanawik ant to geraj „ „	50 ct.
Witas ir Korynna historije isz łajko persekiojimo Bažnyczios S. per Deokleciana	95 ct.

Lenkiszkos kningos

maldų pargabentos isz užmarės.

Westchnienie duszy pobożnej, zbiór nabożeństw i pieśni z przydaniem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów „ „ „ „ „	1,50c.
Złoty Ołtarz czyli zbiór nabożeństw dla chrześcian i katolików „ „ „ „ „	1,30 c.
Ołtarzyk czyli zbiór nabożeństwa dla młodzieży katolickiej „ „ „ „ „ „	70 c.
Wyborek nabożeństwa dla młodzieży katolickiej	50 c.
Mały złoty ołtarzyk dla pobożnych dzieci katolickich „ „ „ „	45 cent.

ISTORIJA Katalikų Bažnyczios gaunama yra pas Rev. A. Burba Plymouth Luz. Co. Pa. Box 1053, pas Rev. P. Abromaitį Jordan st. Shenandoah, Pa. kasztûja $1oo.

PIRMUTINĖ

UŽEIGA

dėl lietuvininkų pas

SILVESTRĄ PAUKSZTĮ

Edwardsville, Pa.

Arielkų visokių, alaus gardaus, vyno cigarų ir t. t.

Ateik broli pamatyti,
Ir to visko pabandyti.

Kas nori gero tavoro gauti ir skanaus gėrymo ragauti, tegu atsilanko

pas **Joną Žukaucką**
Plymouth, Pa.

LIETUVISZKAS

Saliunas

Jûzo Miliaucko,

Szaltas alus, skanus gėrymai, gardus, cigarai. Smagi vieta dėl užeigos. Praszau brolius atsilankyti pas manę.

Jûzas Miliauckas,
MAHANOY CITY.